

ляти поняття, які повинен засвоїти студент на попередніх лекціях. Рисунок кросворду може бути несиметричним, що зумовлено «незручністю» слів, які відповідають тим чи іншим поняттям.

Методика роботи з кросвордами на заняттях зводиться до їх розв'язання. Для цього студентам роздають заздалегідь підготовлений рисунок кросворда та умови його розв'язання. Одночасно на дошці вивішують великий рисунок і гравці команд можуть розв'язувати кросворд, вкладаючи в прозорі кишені букви із раніше виготовленого алфавіту. Члени команд з дозволу капітанів виходять до дошки і складають те чи інше слово, адекватне тому чи іншому поняттю.

Критерії оцінки активних методів навчання, і особливо ігрових такі, як:

- високий ступінь спонукальної активності студентів;
- тривалість цієї активності;
- постійний взаємозв'язок викладача і студентів, сприяння розвитку пізнавальної й розумової діяльності студентів та обумовлення їх інтересу до матеріалу, що викладається, і до майбутньої професії.

Однак слід підкреслити, що ігрова технологія ні в якому випадку не повинна підміняти традиційні, перевірені багаторічним досвідом методи навчання.

Останнім часом сучасні тренінгові технології використовуються у різних сферах діяльності людей, у тому числі й у навчанні студентів — майбутніх професіоналів. Це дає змогу за короткий проміжок часу вирішити завдання інтенсивного формування та розвитку професійних навичок та вмінь.

*Нікітін А. В., канд. екон. наук, доцент,
кафедра менеджменту банківської діяльності*

ВИКОРИСТАННЯ МЕТОДІВ КОНКРЕТНИХ СИТУАЦІЙ У ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ МАГІСТЕРСЬКОГО РІВНЯ

Досвід застосування дворівневої системи підготовки фахівців із банківської справи у нашому вищому навчальному закладі (бакалавр-магістр) призводить до можливості та необхідності його узагальнення з метою більш якісного застосування навчальних технологій на кожному з рівнів. У цій доповіді зосередимось на особливостях підготовки магістрів.

Якщо студенти бакалаврського рівня мають досить значну питому вагу аудиторних занять, що дозволяє здійснювати активні методи навчання під постійним контролем викладача (ситуаційні вправи, прикладні завдання, тренінги), то студенти магістерського рівня більшу частину навчального навантаження реалізують, знаходячись на практиці в установах банків (20 тижнів на протязі навчального року). Програма проходження практики складена з урахуванням поглибленого вивчення дисциплін магістерського рівня. Так, на магістерській програмі «Фінансова аналітика та інжиніринг у банку» студентам викладаються п'ять нормативних дисциплін (спільних для всіх магістерських програм спеціальності «Банківська справа») та чотири дисципліни магістерської програми, кожна з яких передбачає виконання індивідуальних та модульних завдань на базі матеріалів бази практики. Такий підхід дозволяє постійно оновлювати практичну складову змістовної частини дисциплін магістерського рівня, покращувати індивідуалізацію навчання, а, відповідно, і його якість. Так, наприклад, модульні завдання з курсу «Маркетинг у банку» містять ситуації, що моделюють конкретні дії працівника підрозділу маркетингу комерційного банку по організації та проведенню маркетингових досліджень, здійсненні маркетингової стратегії та управлінню інструментами маркетингу у банку (і все це з урахуванням специфіки конкретного банку, що виступає базою практики). Якби навчання проводилось за традиційною, бакалаврською технологією (як це, до речі, продовжує здійснюватись зі студентами вечірньої форми навчання), то виникали б певні проблеми як із боку індивідуалізації процесу навчання, так і з боку необхідності постійного оновлення змісту завдань, що перевантажувало б викладача. І навпаки, використання методів конкретних ситуацій дає можливість студентам опановувати практичні аспекти змісту магістерських дисциплін з урахуванням індивідуального підходу і на повністю актуалізованому матеріалі. Викладачу залишається більше уваги приділяти не адміністративним функціям, що пов'язані з організацією традиційних занять, а поглибленому консультуванню кожного студента по змісту виконання індивідуальних завдань. Обмеженість аудиторних занять для таких студентів компенсується проведенням започаткованих у 2007—2008 навчальному році міжпредметних тренінгів. Водночас, діюча система використання методів конкретних ситуацій повинна вдосконалюватись, що полягатиме, на нашу думку, в реалізації таких напрямків її розвитку:

— заміна на денній формі заліку по дисциплінам другого семестру магістратури повноцінним іспитом (який зараз є лише у

студентів вечірньої та заочної форми, що створює асиметрію у планах підготовки та відсутність якого знижує мотивацію на денній формі, що традиційно більш умотивована оцінками у дипломі);

— збільшення нормативів навантаження для викладачів, що припадає на індивідуальну роботу із студентами магістерського рівня (що дозволить підкріпити вимоги до викладачів щодо подальшої індивідуалізації завдань шляхом відповідного нормативного забезпечення);

— покращення матеріально-технічної бази кафедр, що працюють переважно зі студентами магістерського рівня.

Остапчук Я. М., старш. викл.,
кафедра менеджменту банківської діяльності

ДІЛОВА ГРА З ДИСЦИПЛІНИ «СИТУАЦІЙНЕ МОДЕЛЮВАННЯ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ»

Актуальність дисципліни. В умовах приєднання України до Болонського процесу, поглиблення вимог до академічних знань студентів, які навчаються за спеціальністю «Банківська справа», неодмінною складовою закріплення таких знань є практичний досвід. На жаль, під час вивчення нормативних та вибіркового дисциплін спеціальності студенти, як правило, не мають можливості ознайомитися з реальним досвідом управління в банку. Більше того, деякі аспекти академічних знань неможливо повноцінно засвоїти, не обіймаючи в банку відповідної керівної посади, не приймаючи стратегічних рішень, без того, щоб не бачити наслідки таких рішень, зв'язуючись із базовими практичними навичками. На допомогу тут приходять тренінгові методики, на яких, зокрема, базується дисципліна «Ситуаційне моделювання банківської діяльності».

Метою дисципліни «Ситуаційне моделювання банківської діяльності» є навчання студентів принципів функціонування комерційного банку на основі роботи з комп'ютерною моделлю банківської спільноти. *Завдання дисципліни* — освоєння стандартних для банків форм банківських звітів, їх читання та аналіз. Головний метод, який застосовується при освоєнні даної дисципліни, — *ділова гра*.